

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1058/2023
01.08.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића, Добриле Страјина, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Бора Ристић, адвокат из ..., против туженог Града Враћа, кога заступа Градско правобранилаштво у Враћу и Месне заједнице Тибужде – Централни режијски одбор за изградњу канализационе мреже, ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Враћу Гж 1879/21 од 05.09.2022. године, у седници одржаној 01.08.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Враћу Гж 1879/21 од 05.09.2022. године, у ставовима другом, трећем, четвртом, петом и шестом изреке, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Враћу Гж 1879/21 од 05.09.2022. године у ставовима другом, трећем, четвртом, петом и шестом изреке и предмет **ВРАЋА** том суду на поновно суђење.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Враћу Гж 1879/21 од 05.09.2022. године у ставу првом изреке, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Вишег суда у Враћу Гж 1879/21 од 05.09.2022. године у ставу првом изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Враћу П 272/18 од 15.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор недостатка пасивне легитимације првотуженог Града Враћа, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је прецизирани тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезу тужени Град Враће и Месна заједница Тибужде – Централни Режијски одбор за изградњу канализационе мреже да као инвеститори пројекта тужиоцу изграде канализациону мрежу до породичне куће у селу Тибужде у року од шест месеци од правноснажности пресуде, као неоснован. Ставом трећим изреке, усвојен је прецизирани тужбени захтев па су обавезани тужени Град Враће и Месна заједница Тибужде – Централни Режијски одбор за изградњу

канализационе мреже да као инвеститори пројекта тужиоцу солидарно исплате појединачно означене износе по месецима са законском затезном каматом почев од доспелости до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 109.500,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Вишег суда у Врању Гж 1879/21 од 05.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Врању П 272/18 од 15.06.2021. године у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Врању П 272/18 од 15.06.2021. године у ставу првом и трећем изреке, тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени Град Врање да солидарно са туженом Месном заједницом Тибужде – Централни режијски одбор за изградњу канализационе мреже, на име стицања без основа исплати новчане износе, појединачно означене по месецима, са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Врању П 272/18 од 15.06.2021. године у ставу четвртом изреке, тако што су обавезани тужени да тужиоцу плате трошкове парничног поступка у износу од 115.720,00 динара, при чему на износ од 109.500,00 динара и обрачунату законску затезну камату почев од извршности пресуде до коначне исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом Граду Врању, на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 58.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженом Граду Врању, на име трошкова другостепеног поступка, плати износ од 18.000,00 динара. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев тужиоца за признавање трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену ревизију, с позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца у односу на ставове други, трећи, четврти, пети и шести изреке, изузетно дозвољена, с обзиром на то да је у сличној чињеничној и правној ситуацији донето више одлука којима је другачије одлучено о истоврсном тужбеном захтеву, због чега је одлучено као у ставу првом изреке пресуде, на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду у наведеном делу, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца у овом делу основана.

У поступку проведеном пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је дана 01.06.2008. године закључио са туженом Месном заједницом Тибужде - Централни Режијски одбор за изградњу канализационе мреже, уговор о заједничкој изградњи канализационе мреже број 080 којом се Централни Режијски одбор за изградњу канализационе мреже обавезује да организује и води целокупну акцију на изградњи канализационе мреже у селу Тибужде. По том уговору тужилац је извршио уплату износа од 60.500,00 динара, али објекат тужиоца није прикључен на канализациону мрежу, из разлога што се са изградњом канализационе мреже прекинуло 2013. године због недостатка финансијских средстава и због дуговања према извођачу радова ПД „Ногатоми“ д.о.о. Трговиште. Уговором о изградњи фекалне канализационе мреже од 11.06.2011. године регулисано је плаћање извођачу радова од стране инвеститора у сразмери од 67% и

суинвеститора од 33% уговореног износа. Поводом насталог спора пред Привредним судом у Лесковцу је дана 26.12.2017. године закључено поравнање између тужених режијског Одбора МЗ Златокоп и МЗ Тибужде, као инвеститора, и ЈП Дирекције за развој и изградњу Града Врања, као суинвеститора, и тужиоца ПД „Ногатами“ д.о.о. Трговиште, као извођача радова, те су се тужени поравнањем обавезали да солидарно тужиоцу исплате износ главног дуга и камате од 14.400.000,00 динара и износ од 391.469,00 динара на име трошкова спора.

У односу на тужбени захтев који се односи на повраћај уплаћених новчаних средстава, првостепени суд је закључио да је овај тужбени захтев основан.

Другостепени суд је био става да овакав закључак првостепеног суда није заснован на правилној примени материјалног права, код чињенице да је тужилац закључио уговор о изградњи канализационе мреже са Месном заједницом Тибужде, која је формирала Централни режијски одбор за изградњу канализационе мреже у Тибужду и на чији рачун је тужилац извршио уплату износа од 60.500,00 динара за изградњу канализационе мреже и за прикључење свог објекта на ту мрежу, из чега произлази да тужени Град Врање није примио новчана средства тужиоца и није ступио у облигациони правни однос са тужиоцем.

Оваква правна аргументација другостепеног суда, по мишљењу Врховног суда, није прихватљива. Према Закону о локалној самоуправи, орган локалне самоуправе – Скупштина, одлучује о оснивању јавног предузећа за задовољавање јавних интереса (члан 32). У надлежности Скупштине Града Врања налази се и овлашћење за оснивање и укидање месних заједница, укључујући и доношење верификације вођења самодоприноса, сходно члановима 72. и 75. Закона о локалној самоуправи. У изградњи канализационе мреже која представља добро од општег интереса, сходно ставу другом члана 11. Закона о јавној својини, учествовао је и Град Врање као оснивач ЈП „Дирекције за изградњу Града Врања“. Канализациона мрежа није завршена. Тужилац је на име изградње мреже уплатио одређени део средстава. Његово домаћинство није прикључено на канализациону мрежу, која није ни изграђена. Рачун Месне заједнице Тибужде већ дуже време је блокиран и очигледно је да тужилац не може од тог туженог да поврати уплаћени новац. Циљ уговора о изградњи канализационе мреже није постигнут и тужилац има право да тражи враћање уплаћеног новца. Тужени Град Врање је, као оснивач Месне заједнице Тибужде, солидарно одговоран са туженом месном заједницом. Та одговорност је супсидијарног солидарног карактера. Ако нема новца на рачуну месне заједнице, што је неспорно, онда обавеза исплате уплаћеног износа прелази на терет оснивача месне заједнице – Града Врања. Такав је правни став изражен и у одлуци Уставног суда Уж 3923/2016 од 19.07.2018. године као и у одлуци Европског суда за људска права Рафаиловић и Стевановић против Србије (представке број 38629/07 и 23718/08, ст. 62-67, 80-83) од 16.06.2015. године. Из наведених разлога, јасно произлази да правно становиште другостепеног суда о неоснованости тужбеног захтева тужиоца према Граду Врању због недостатка пасивне легитимације није прихватљиво и због чега је одлука другостепеног суда укинута.

У поновном поступку, другостепени суд ће имати у виду све на шта му је указано овим решењем, поступиће по упутима и утврдити да ли је у међувремену дошло до изградње и завршетка изградње канализационе мреже, те да ли је домаћинство тужиоца прикључено на канализациону мрежу и уколико није, одлучити о основаности тужбеног захтева и у односу на тужени Град Врање.

На основу изнетог, применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

У односу на став први изреке пресуде Вишег суда у Брању услови за примену института изузетно дозвољене ревизије из члана 404. став 1. ЗПП нису испуњени.

Тужбом у овом делу тражено је да се обавезу тужени да, као инвеститори пројекта, тужиоцу изграде канализациону мрежу до породичне куће у селу Тибужде, али су нижестепени судови одбили тужбени захтев, као неоснован, из разлога јер тужилац није определио дубину, дужину, ширину и правац канализационе мреже, а и због недостатка пројектне документације за тражену изградњу.

По оцени Врховног суда услови за примену института изузетно дозвољене ревизије из члана 404. став 1. ЗПП у конкретном случају нису испуњени. Имајући у виду врсту спора и садржину тражене судске заштите, те начин пресуђења и разлоге нижестепених судова, у конкретном случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или правних питања у интересу равноправности грађана.

На основу члана 404. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП Врховни суд је нашао да изјављена ревизија у овом делу није дозвољена.

Одредбом члана 468. став 1. ЗПП прописано је да се споровима мале вредности сматрају спорови у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу које не прелази динарску противвредност 3.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе. Одредбом члана 479. став 6. ЗПП прописано је да против одлуке другостепеног суда којом је одлучено у спору мале вредности ревизија није дозвољена.

Како је побијаном другостепеном пресудом одлучено у спору мале вредности у коме је према члану 479. став 6. ЗПП искључено право на изјављивање ревизије, то ревизија тужиоца није дозвољена.

Како је одлука другостепеног суда у једном делу укинута, морала је бити укинута и одлука о трошковима поступка истог суда, јер ова одлука зависи од коначног исхода спора.

На основу члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић